

Ls. Lê Quốc Quân - Trương Mỹ Lan và Võ Văn Thường: Lát cắt trong show diễn ngàn đại cảnh

20/3/2024

" Bà Trương Mỹ Lan bị đề nghị án tử hình còn ông Võ Văn Thường cũng coi như bị “tử hình về mặt chính trị”. Bà Lan bị đề nghị cách li vĩnh viễn vì đồng tiền đã dẫn lối tiếp tay lòng bùng trong bóng tối, còn Ông Thường phải ra đi trong tủ nhục đắng cay, bởi hệ thống chính trị Việt Nam không được thiết kế để cho nhân dân được chọn, giám sát và sửa sai cho họ từ khi còn ở vị trí nhỏ nhất, tham nhũng ít nhất.

Hệ thống cũng được thiết kế để không một người dân nào có khả năng bảo vệ sự trong sạch của chính mình khi nhà nước trở nên “hủ bại”.

Một giọt nước trong được đưa vào lọ mực đen, không bao giờ có thể giữ và sống đúng với căn tính của mình. Ban đầu nó hy vọng là chính mình, sau đó nó nghĩ sẽ “pha loãng” cho lọ mực bớt đen, nhưng cuối cùng thì tự nó đã trở thành một phần tất yếu của lọ mực, chia sẻ một số phận và “tương lai chung””.

Ông Thường phải ra đi trong tủ nhục đắng cay, bởi hệ thống chính trị Việt Nam không được thiết kế để cho nhân dân được chọn, giám sát và sửa sai cho họ từ khi còn ở vị trí nhỏ nhất, tham nhũng ít nhất.

Bà Trương Mỹ Lan bị đề nghị án tử hình còn ông Võ Văn Thường cũng coi như bị “tử hình về mặt chính trị”.

Ngày 5/3/2024 toà án nhân dân TPHCM đưa vụ án Vạn Thịnh Phát ra xét xử, Báo chí rầm rộ đưa tin dự kiến kéo dài 2 tháng và có thể xử [cả cuối tuần](#) với 86 bị cáo, 10 kiểm sát viên, 200 luật sư, khoảng 6 tấn hồ sơ với hơn 1 triệu bút lục, khoảng 2,400 người liên quan.

Thế nhưng chỉ mới hơn 2 tuần Viện Kiểm Sát (VKS) đã đề nghị mức án tử hình cho Bà Lan và nhân dân đã kịp bước qua một mối quan tâm khác là Hội nghị Trung Ương Đảng và [kỳ họp bất thường](#) của Quốc Hội, với nhiều chương trình nghị quan trọng hơn, liên quan trực tiếp đến người đại diện cho chính thể quốc gia.

Với tư cách là một người nộp thuế, tôi cứ nghĩ về bà Trương Mỹ Lan làm thất thoát đến 489.000 tỷ đồng của Nhân dân; với tư cách là một công dân đã từng bỏ phiếu, tôi cứ nghĩ về ông Võ Văn Thường, vị Nguyên thủ quốc gia được quốc hội phê duyệt cách đây hơn 1 năm, bị Đảng “phế truất”, đứng ngoài mọi hành vi chính trị của công dân trong một nước.

Nó đặt ra cho chúng ta câu hỏi lớn hơn về mối quan hệ giữa cá nhân và Nhà nước. Làm sao Nhân dân có thể giúp xây dựng một nhà nước tốt và ngược lại có thể bảo vệ mình khỏi một Nhà nước hư hỏng?

Nhà nước sinh ra để làm gì?

Khi còn là sinh viên Đại học luật, tôi từng đặt về câu hỏi [bản chất của Nhà nước](#) sinh ra để làm gì?.

Thực tế nhân loại không thể sống thiếu nhà nước. Nhà nước rất cần duy trì trật tự, bảo vệ quyền lợi và giải quyết xung đột. Bên ngoài, Nhà nước bảo vệ đất nước khỏi các mối đe dọa xâm lược bằng việc duy trì lực lượng vũ trang, bên trong Nhà nước thu thuế, xây dựng hạ tầng và cung cấp các dịch vụ công cộng; quan trọng nhất, Nhà

nước rất cần để bảo vệ tự do, cải thiện chất lượng cuộc sống trên quy mô lớn, làm cho nhân dân sống ổn định, công bằng và hạnh phúc.

Hai hình ảnh thu hút sự quan tâm đặc biệt của dư luận trong thời gian này đều gắn liền với khái niệm Nhà nước và “corruption” ở tầm thể chế, dù họ ở hai vụ việc và hai vị trí khác nhau.

“Corruption” là sự hoại loạn bắt nguồn từ một trạng thái hư hỏng về đạo đức và quyền lực ở cấp Nhà nước. “Corruption” ở Việt Nam đã và đang xảy ra như là một hệ quả tất yếu rất khó tránh khỏi giữa tiền tài và quyền lực, xoắn lấy nhau dưới sự lãnh đạo của một đảng duy nhất cầm quyền tự nhận mình [“là đạo đức, là văn minh”](#). Thực chất sự mục ruỗng như một vết dầu loang đang lần tìm gặp ngọn lửa mon men trườn tới.

Trương Mỹ Lan - Võ Văn Thường: Tiền tệ và quan hệ

Trương Mỹ Lan và Võ Văn Thường là hai người khác biệt ở vị trí công tác. Hai người cũng chịu trách nhiệm riêng rẽ với nhau trong hai vụ việc nhưng đều cùng sống trong một Nhà nước Việt Nam, chia sẻ một bộ luật hình sự, một Hiến pháp và một tương lai chung trong tổ quốc Việt Nam.

Đối với bà Trương Mỹ Lan, dù không giữ chức vụ gì trong SCB nhưng bà có “quyền lực chi phối, chỉ đạo, điều hành tuyệt đối mọi hoạt động của SCB”. Theo báo [Thanh niên](#) khai thác từ cáo trạng của vụ án thì trong giai đoạn 10 năm (2012-2022) bị cáo “*Trương Mỹ Lan đã chỉ đạo lập khống hồ sơ, cho vay, giải ngân 2.257 khoản với hơn 1 triệu tỷ đồng*”.

Số tiền bị thất thoát gây choáng váng với hầu hết tất cả mọi người. Gần 20 tỷ đô la trong một nền kinh tế khiêm tốn như Việt Nam thực sự vượt xa khỏi trí tưởng tượng của những bộ óc bay bổng nhất.

Câu hỏi đau buốt đối với rất nhiều người là làm sao mà một người phụ nữ bình thường lại có thể can thiệp sâu xa và rộng khắp vào hệ thống ngân hàng Nhà nước trong suốt một thời gian dài đến như vậy?. Câu trả lời là Tiền. Tiền xẻ lối giữa hai hàng quyền lực

và tạo đường đi riêng của nó, không phải ít mà là 1 triệu tỷ đồng đã tìm được [đường đi riêng](#) giữa lòng xã hội.

Đối với ông Võ Văn Thưởng, từ một sinh viên ngành triết học Mác Lê-Nin, hoàn toàn mờ nhạt trước nhân dân, cứ lần lượt đi lên cao mãi, vì, như dư luận phỏng đoán, là có quan hệ. Ông thân tín với người quyền lực nhất và Ông cho rằng mình đã nhận thức *“đầy đủ, sâu sắc hơn về tầm quan trọng của lòng trung thành, sự kiên định về mục tiêu lý tưởng và con đường đi tới mà Đảng đã lựa chọn”*

Ngày Ông được giới thiệu và bầu làm chủ tịch nước, tôi bồi hồi xúc động khi nghe ông [phát biểu](#) “Trân trọng và ủng hộ khát vọng vươn lên của mỗi người dân”. Những ngôn từ đẹp đẽ và biết ơn được ông đưa ra như *“Tôi may mắn trưởng thành trong nghĩa Đảng, tình dân.”*

“Nghĩa Đảng” mà ông đã đề cập có lẽ cũng là câu hỏi nhức nhối mà nhân dân mong được hiểu. Nó là như thế nào? Có phải nhờ niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của đảng mà đã trở thành [người đứng đầu nhà nước](#), đại diện chính thức cho 100 triệu người dân trong cả “hoạt động đối nội và đối ngoại” một cách đơn giản vậy không?

Câu trả lời là quan hệ! Nền chính trị Việt Nam là do một đảng cộng sản lãnh đạo. Cán bộ được đảng “quy hoạch” theo sự lựa chọn. Vì vậy, “quan hệ” là trên hết. Nếu như bà Trương Mỹ Lan dùng tiền để xé lỏi, thì việc được lãnh đạo tối cao của đảng để mất có thể be bờ đắp đập, tạo thành quan lộ thênh thang. Ngôi vương vì thế mà nằm gọn trong lòng ông.

Bị đề nghị “cách li vĩnh viễn”

[Bà Trương Mỹ Lan bị đề nghị án tử hình](#) còn ông Võ Văn Thưởng cũng coi như bị “tử hình về mặt chính trị”. Bà Lan bị đề nghị cách li vĩnh viễn vì đồng tiền đã dẫn lối tiếp tay lòng bùng trong bóng tối, còn Ông Thưởng phải ra đi trong tủ nhục đắng cay, bởi hệ thống chính trị Việt Nam không được thiết kế để cho nhân dân được chọn, giám sát và sửa sai cho họ từ khi còn ở vị trí nhỏ nhất, tham những ít nhất.

Hệ thống cũng được thiết kế để không một người dân nào có khả năng bảo vệ sự trong sạch của chính mình khi nhà nước trở nên “hủ bại”.

Một giọt nước trong được đưa vào lọ mực đen, không bao giờ có thể giữ và sống đúng với căn tính của mình. Ban đầu nó hy vọng là chính mình, sau đó nó nghĩ sẽ “pha loãng” cho lọ mực bớt đen, nhưng cuối cùng thì tự nó đã trở thành một phần tất yếu của lọ mực, chia sẻ một số phận và “tương lai chung”.

Nghĩ về những cuộc họp vội vàng tốn kém tiền của của Nhân dân ở thượng tầng để bàn về “Vấn đề nhân sự” đối với Chủ tịch nước Võ Văn Thưởng; nghĩ về phiên toà kỷ lục phơi bày toàn bộ bối cảnh kinh tế và chính trị của một đất nước, tôi liên tưởng đến những show diễn phản ánh về một Việt Nam đương đại.

Nó là một show diễn về xã hội gồm hàng ngàn đại cảnh. Nó có đầy đủ các yếu tố của tiền bạc và quyền lực, kinh tế và chính trị, niềm kiêu hãnh và nỗi ô nhục ở một quy mô cực lớn. Nó là biểu hiện của một khối u khổng lồ đang di căn.

Tiếc thay trong một xã hội mà quyền tự do báo chí chỉ được [xếp vị trí 178 trong tổng số 180](#) quốc gia trên toàn cầu thì dân chúng chỉ được xem một số lát cắt trong hàng ngàn đại cảnh. Võ Văn Thưởng hay Trương Mỹ Lan đều là những nhân vật, những tế bào đang sống trong một thực tại, một khối u chung không thể cắt bỏ đó.

Hết Trương Mỹ Lan là Tân Hoàng Minh, Trịnh Văn Quyết, Hậu Pháo... hết Trần Đại Quang là Nguyễn Xuân Phúc, Võ Văn Thưởng... Và cứ thế, vở kịch về sự hoai loạn cứ nối tiếp nhau và nhân dân thì mãi mãi chỉ là người đứng xem, còn “đạo diễn” thần thánh vẫn nấp sau cánh gà.

<https://www.voatiengviet.com/a/truong-my-lan-va-vo-van-thuong-lat-cat-trong-show-dien-ngan-dai-canhh/7535243.html>